

КРАЉЕВИНА
СРБИЈА

Александар I Обреновић
Краљ Србије

Извор текста закона:
Службено издање закона, 1898. год.
Штампариија краљ. - српског
министарства војног

ЗАКОН

о

УСТРОЈСТВУ ВОЈСКЕ

од 1. новембра 1886. год., ФЂ№ 8445; са. изменам и допунама:
од 15. априла 1890. г. ФЂ№ 2343; 20. децембра 1895. г. ФЂ№ 8852;.
7. децембра 1896. г. ФЂ№ 7958; 10. јула 1897 год. ФЂ№ 5493 и
14. јула 1898. год. ФЂ№ 5870.

Општа опредељења.

Члан 1.

Војска је одбрана отаџбине и потпора законитости.

Војска се дели на редовну и народну војску.

Редовна војска састоји се из сталнога кадра и његове резерве. Стални је кадар онај део редовне војске, који служи под заставом, а резерва је онај део њен, који је одслужио под заставом, и живи код своје куће. Сталан је кадар подељен у редовно време у засебне органске јединице, а при вежбању резервиста и при мобилизацији спаја се са овима у нарочите јединице. Редовна војска потпуно је наоружана и спремна, и готова је да се може увек употребити.

Народна војска дели се на први и други позив.

Први позив народне војске, састоји се из обвезника, који су одслужили у редовној војсци и живе код својих кућа. И он је потпуно спреман, а употребљава се као и редовна војска.

Други позив народне војске, састоји се из обвезника, који су одслужили у редовној војсци и првом позиву народне војске и живе код својих кућа. Он је тако исто спреман, а употребљује се на службу у земљи и за одбрану отаџбине.

Но и који нису овим редом прошли службе, долазе у позиве према својим годинама старости.

Члан 2.

Војска може бити у тројаком стању:

редовном или мирном,

мобилном и

ратном.

Војска је свагда у редовном стању, кад није нарочито Краљевским указом постављена у мобилно или ратно стање.

Мобилно и ратно стање проглашава Краљ указом на предлог војног министра а по саслушању министарског савета.

На исти начин војска се враћа у редовно стање.

Члан 3.

Сваки српски грађанин дужан је и има право да служи лично у војсци: у редовној војсци од навршене 21-ве па до навршене 31-ве године живота; у првом позиву народне војске од навршене 31-ве па до навршене 38-ме године живота; и у другом позиву народне војске од навршене 38-ме па до навршене 45-те године живота, рачунајући обвезе служења увек до истека дотичне календарске године. Замена

не може бити, али од три и више способних задругара обвезника, који би према годинама припадљали редовној војсци или првом позиву народне војске, преводи се један у други позив народне војске.

На службу у сталном кадру могу се примати и добровољци од навршене 18-те године.

Од личне службе ослобођавају се само неспособни, по одредбама нарочитог прописа за то; а од оних, који су судском пресудом изгубили грађанску част, као и од оних, који се сами намерно осакате, састављају се нарочита казнена одељења, употребу којих прописује министар војни.

Привремено неспособни прегледају се кад и остали рекрути сваке године, па ако се до краја оне године, у којој навршују 25-ту годину старости, успособе, долазе на службу у сталан кадар, а докле плаћају војницу, иначе ослобођавају се службе у кадру и резерви, продужујући плаћање војнице. По навршетку 31-ве године они се поново прегледају, па ако се нађу да су способни за војну службу, увршћују се у народну војску, иначе ослобођавају се сасвим служења у војсци, продужавајући плаћање војнице.

Члан 4.

Ко год и докле не служи лично, плаћа од навршене 21-ве па до навршене 45-те године старости војницу износећу 30% целокупног годишњег непосредног пореза.

Они, који су у војној служби не намерно осакатени, и они, којима закон о инвалидској потпори даје право на инвалидску помоћ, без призрења на њихово имовно и задружно стање, ослобођавају се од плаћања војнице. Родитељи и старатељи задруга одговорни су за војницу за неодељене задругаре, који подлеже војници.

Војница се купи уз порез по списковима пуковских окружних команада. Покупљени новац шаље се истим командама и иде у оружни фонд.

Члан 5.

У редовном стању нико не може иступити из српског држављанства, који није потпуно одслужио прописни рок у редовној војсци лично, односно војницом. У мобилном или ратном стању као и у времену спреме за то, не може иступити нико из војске нити из држављанства па ма коме позиву он припадао и ма какве обвезе он имао, било личне или материјалне.

Члан 6.

У мобилном и ратном стању могу се, по неопходној потреби, на магацинске, станичне и друге њима сличне војне службе, али и то само у месту свога сталнога пребивања, употребити и старији од 45 година, ако имају способности за то, а према занимању и задружном стању могу ту службу да врше.

Члан 7.

Краљ је врховни заповедник војске. Краљ, на предлог војног министра, одређује указом, поделу, унутрашње уређење, састав и бројну јачину већих и мањих војних јединица и одељења, састављених из једног или више родова оружја или струка; њихове команде и штабове, њихово наоружање и спрему, њихов службени однос, као и правила и прописе за њихову службу, обуку и дисциплину.

Члан 8.

Министар војни врши послове предвиђене законима и администрује војском. Он као одговорни министар прописује сва правила административне природе.

ДЕО ПРВИ О сталном кадру.

Одељак I.

О сталном кадру у опште.

Члан 9.

Војници сталног кадра служе у овоме две године. Ово је пуни рок службе.

Члан 10.

Но поред овог пуног рока службе, постоји олакшица, скраћивањем рока службе: на једну годину и на осам месеци, за оне рекруте, који су у овим приликама:

На једну годину скраћује се рок службе ђацима, који су положили испит зрелости у средњим школама, или су ђаци каквих виших школа од ових. Тако исто скраћује се рок службе и онима, који су свршили богословију или учитељску школу и положили испит учитељски, као и онима, који су свршили какву пољопривредну школу и баве се пољском привредом.

Ђаци гимназија, реалака, учитељских, пољопривредних, занатлијских и трговачких школа, било у земљи или на страни, редовно ступају у кадар на одслужење свога рока, по свршетку ових школа и пошто испите положи, само ако су напунили најмање 21 годину. Ђаци пак велике школе, универзитета и других равних школа на страни, које би рекрутовање за сталан кадар затекло за време слушања ових школа, могу одложити ступање у кадар до свршетка тих школа, но то одлагање, како за ове ђаке, тако и за ђаке ма које било школе, никако не може бити даље од навршене 25. године.

Овим одредбама могу се користити и они ђаци, на које, по досадањем закону, обавеза служења у кадру пада у овој години,

На осам месеци скраћује се рок службе:

1. Самохранима или самцима, којима је изумрло сво задружно сродство, а који су наследили какво земљорадничко имање или какву радњу, које имање или радњу сами обрађују или раде, па било да су још под надзором схараоца или не, и било да су жењени или не.

Овом се олакшицом не могу користити они самци, који су дошли до таквог задружног стања деобом са знањем власти на мање од пет година пре рекрутовања.

2. Рекрутима, којих су два непосредно претходна задругара одслужили пуни рок или је један од тих одслужио пуни рок, а други служи на пуном року; или је најзад, један од наведених одслужио пуни рок а други служећи у кадру умро у времену последњих пет година, или у рату погинуо.

Од служења у сталном кадру ослобођавају се:

а., једини храниоци сиромашних а неспособних задругара и испод 60 година живота;

б., Једини храниоци сиромашних задругара преко 60 година живота, кад су ти задругари земљорадничког сталежа и илаћају мању непосредну порезу од дишара годишње 10;

в., Једини храниоци задружних нејачи и женскиња исид 18 година живота, када их ти храниоци морају издржавати својом зарадом,

г., Самохрани, који имају какво мање наслеђено земљорадничко имање на које не плаћају више од 8 динара порезе и морају га сами обрађивати;

Но све ово, што је у предњим тачкама речено вреди у случају, када то задружно стање није иостало, са знањем власти, не мање од пет година пре рекрутовања.

Ови једини храниоци уписују се одма у резерву, и то у неборачке делове њене.

Као једини храниоц не рачуна се и рекрут, који се оженио и постао храниоц само своје жене и деце. Такви рекруг улази или у категорију самохраних или самаца, или оних пуног рока службе према његовом имању или радњи.

д. Ђаци богословије или какве више духовне школе, за време док су у школи и кад постану свештеници и калуђери. Но, ако они не би, по свршетку школе, до прве рекрутације постали свештеници или калуђери, дужни су накнадно да одслуже у сталном кадру скраћени рок службе од једне године. Ово важи и за оне ђаке богословије или какве више духовне школе, који су рекрутовани 1895 и 1896 год.

Одређивање рокова службе према овим одредбама, отпочеће са рекрутима рекрутованим у овој 1895. години.

Члан 11.

Где би се стекло, да два рођена брата служе једновремено у кадру, позиваће се други, кад први одслужи свој рок, ако задруга то жели.

Ово важи и за два задругара, ако би њиховим једновременим одласком у кадар, остала задруга без храниоца.

Код задруга где има задругара на броју - које мушких које женских - више од двадесет и пеш душаа ни у ком случају не могу се једновремено рекрутовати више од двојице; остали задругари који би подлежали војној обавези уписаће се у неборачке делове резерве.

Члан 12.

Ако је рекрут спречен судском осудом да одслужи прописан рок у сталном кадру у своје време, дужан је да ову обавезу испуни после издржане или опроштене казне, а у годинама прописаним за редовну војску.

Члан 13.

Код којих се овде изложених категорија промену околности за време службе и престану узроци који су условљавали олакшицу, одслужиће накнадно потпун рок, а тако исто и скраћиваће се рок кад наступе законски узроци.

Члан 14.

Ко у своје време избегне службу у сталноме кадру, служиће кад год се ухвати до 31-ве године, без обзира на задружно стање, три године, и после, прописно време у резерви, а, за тим, према годинама старости, у народној војсци. За време од обвезе па док се не ухвати, плаћаће задруга обвезника целокупни лични његов порез као војницу.

Члан 15.

Старешина задруге, који је таквог свог члана задруге, рекрута, орикривао и није га јавио рекрутној комисији у своје време, казниће се од стране дотичне дивизијске

команде новчано од 100 - 300 динара у корист оружног фонда, или затвором од 30 дана, и ова се казна одмах извршује.

Овако ће се казнити и председник општине, у којој је такви рекрут пробавио најмање једну годину дана.

Кад војник побегне из команде својој кући, дужан је старешина задруге да га јави одма председнику општине у којој је, а овај да га одма спроведе надлежним путем његовој команди. Ако старешина задруге не би то урадио у року од 24 часа, или председник општине не би бегунца спровео његовој команди у року од 48 часа од када му старешина задруге јави, казниће се и један и други од стране дотичне дивизијске команде новчано од 100 - 300 динара у корист оружног фонда, или затвором 30 дана, и ова се казна одма извршује.

Овако ће се казнити и председник општине, у којој је такав рекрут пробавио најмање једну годину дана.

Кад војник побегне из команде својој кући, дужан је старешина задруге да га јави одмах председнику општине у којој је, а овај да га одмах спроведе надлежним путем његовој команди. Ако старешина задруге не би то урадио у року од 24 часа, или председник општине не би бегунца спровео његовој команди у року од 48 часова од када му старешина задруге јави, казниће се и један и други од стране дотичне дивизијске команде новчано од 100 — 300 динара у корист оружног фонда, или затвором 30 дана, и ова се казна одмах извршује.

Но ако старешина задруге не јави председнику општине о бегунцу у горњем року, или и никако, а председник добије званично саопштење о том бегунцу, или иначе сазна у општини о њему, дужан је да га пронађе, ухвати и спроведе његовој команди надлежним путем, у року најдаље од 10 дана, од када му је званично о њему саопштено или од када је иначе о бегунцу дознао. Ако председник општине не би то урадио у означеном року, казни се онако, као што је одређено у предњем ставу.

Овако ће се казнити и сваки други председник општине, у коју је какав бегунац војни добегао и у којој се бавио 15 дана, а он је о њему дознао или му је и званично то саопштено, као и сваки други, који бегунца прикрива, држи га у служби без исправе, или му иначе даје склоништа.

Члан 16.

Ко се за другога подмеће и уђе у сталан кадар под туђим именом, служи као добровољац пуни рок, ако дотле није већ служио и ако му иначе припада скраћени рок; а ако би му и иначе припадао пун рок, онда се по одслужењу тога, или ако је овај раније одслужио, казни повећањем службе са још једном годином. Са оним пак, за кога се подметнуо, поступа се по одредби члана 14. Но, ако је онај, који се за другога подметнуо, неспособан за војску, онда ће се он казнити војним судом, затвором од 3 до 6 месеци.

Члан 17.

Сви ови наведени у члану 14. и 16. ако се не ухвате до закључно 31-ве године живота, те не одслуже накнадно прописно време, а дужни су били то да учине, не могу никад добити државну службу, нити могу постати: општински часници и војни лиферанти, нити могу икада добити какву старешинску или административну дужност у војсци у опште.

Члан 18.

Правило о рекрутовању прописале министар војни на основу овог закона.

Члан 19.

Служба у војсци почиње са службом у сталном кадру, а рачуна се од дана кад војник дође у своју команду. Од овога се изузимају рекрути једини храниоци, који се одма уписују у резерву.

Трошкови око рекрута при упуту војску из места у ком је рекрут живео, до места пуковске окружне команде, падају на терет њихове општине, а од места пуковске окружне команде, падају на терет државни, а тако исто и они трошкови који се учине приликом отпуштања војника кућама, и то, било по одслужењу прописаног рока, било према члану 21. овог закона, и најпосле, кад се као привремено неспособни отпуштају пре одслужења рока.

Кад војник одслужи, било потпун или скраћени рок, преводи се одмах у резерву редовне војске.

Војницима не рачуна се у службу време проведено у затвору услед судске осуде и у бегству.

Подофицири могу остати да служе и даље, ако имају и испуне у овом закону прописане услове, но у том случају дужни су да одслуже најмање једну годину дана.

Члан 20.

Подофицири и војници докле служе у сталном кадру не плаћају лични данак.

Члан 21.

У мобилном и ратном стању, као и у спреми зато, остају сви војници на служби, без да се преводе према годинама из позива у позив и категорије војске, према члану 3.

Тако исто опет, може војни министар у редовном стању, кад нађе за нужно и корисно, у интересу штедње, да одпушта привремено кући изван број војника и пре одслужења прописаног рока: но овако отпуштени војници остају и даље војници сталног кадра, док год им не истекне рок службе у овоме.

Члан 22.

Колико ко одслужи више у сталном кадру у толико мање служи у резерви.

Члан 23.

Никакав српски грађанин не може добити државну службу ни постати свештеник и калуђер, ако није одслужио у сталноме кадру било потпун или скраћен рок, а дужан је био да одслужи и способан је за службу. Именована лица могу испунити обвезу служења и пре 21-ве године.

Од овога се изузимају ђаци богословије или какве више духовне школе, у колико се ослобођавају од службе у кадру према члану 10.

Члан 24.

У војсци у опште постоје:

I. Главни родови оружја:

1. Пешадија,
2. Коњица,

3. Артиљерија.

4. Инжињерија

II. Главне струке:

1. Ђенералштабна

III. Помоћни родови оружја:

1. Болничари,

2. Возарија,

3. Административна одељења,

4. Жандармерија.

IV. Помоћне струке:

1. Војно - техничка,

2. Санитетска

3. Војна судска,

4. Војна административна,

5. Телеграфска,

6. Железничка,

7. Поштанска,

8. Свештеничка.

Бројно стање свију родови оружја и струка утврђује се Краљевом уредбом о формацији војске.

Члан 25.

Војсци припадају заводи. научни, технички, саинтетски и административни, - стални и привремени.

Одељак II.

О чиновима. и о производству, о звањима и о постављању.

Члан 26.

Војни чиновници по поступности су:

1. каплар,	}	подофицири
2. поднаредник		
3. наредник,		
4. заставник	}	нижи официри
5. потпоручник,		
6. поручник,		
7. капетан II класе,		
8. капетан I класе,	}	виши официри
9. мајор,		
10. потпуковник,		
11. пуковник,		
12. ђенерал.		

По родовима оружја и струкама официра има: ђенералштабних, пешадијских, коњичких, артиљеријских, инжињерских, артиљеријско-техничких, санитетских, војно-судских и жандармеријских.

Чин ђенералски нема рода војске ни струке, он је општи.

Подофицирских чиновника имају сви родови оружја и струке, који имају својих трупа.

Члан 27.

За унапређење у чинове, поред доброг владања и угледног понашања, одличног вршења службе и у опште способности, ови су још услови:

1. За каплара: да је одслужио 6 месеци као редов и да је доброг владања и спреман.
2. За поднаредника: да је одслужио једну годину дана као каплар и да је положио задовољавајући испит за тај чин.
3. За наредника: да је одслужио једну годину као поднаредник.
Значари добијају подофицерске чинове на основу положеног стручног испита, а по послуженим роковима одређеним за подофицире у опште.
Од прописаних рокова за подофицерске чинове изузимају се ђаци војних школа, који ове чинове добијају према устројству дотичних школа, и они војници, који су рекрутовани као ђаци, који ове чинове добијају поступно по потреби, и кад испит за одговарајући чин положи.
4. *За заставника: да је одслужио најмање једну годину дана као наредник. Заставника бира збор официра у пуку, и само је један заславник у пуку. Заставника поставља Краљ указом на предлог војног министра и он има сва права и принадлежности као официри, а носиће нарочиту униформу која ће се прописати. Заславник добијаће повишице у плати на чинове: потпоручника, поручника, капетана II. класе и капетана I. класе после сваке шесте године, ако остане за све време доброг владања и буде ревностан у служби.*
5. За потпоручника: да је одслужио две године дана као наредник, или једну годину дана као заставник, и да је положио прописан испит за чин потпоручника.
Од овога се изузимљу питомци ниже школе војне академије, за које вреде усдовп прописани у закону о устројспву војне академије.
6. За поручника: да је одслужио три године као потпоручник.
7. За капетана II. класе: да је одслужио три године као поручник, и да има две године узастопце препоручљиве оцене.
8. За капетана I. класе: да је одслужио као капетан II. класе две године.
8. За мајора: да је одслужио у чину капетанском пет година, да је положио прописан испит за мајорски чин и да за последње две године има препоручљиве оцене. *Овом полагању испита подлеже: и артилеријско-шехнички, санитарски, војно-судски капетани I. класе и марвени лекари I. класе, но тај исит биће стручан и нарочито ће се прописати.*
10. За потпуковника: да је одслужио четири године у мајорском чину.
11. За пуковника: да је одслужио пет година у потпуковничком чину.
12. За ђенерала: да ја одслужио пет година у пуковничком чину.

Члан 28.

Из чега ће се кандидати испитиватн прописује Краљ уредбом на предлог војног министра, а правила за испитивање прописује министар војни.

Члан 29.

За олакшицу попуњавања подофицерских места у сталном кадру, постоје подофицерске школе, по родовима војске. Курс је ових школа једна до две године. У ове школе долазе и војници из сталног кадра, који су најмање шест месеци служили и које дотични команданти препоруче као ваљане војнике.

Сем ових, у ове школе могу ступити и младићи из грађанства; но ови младићи треба да имају дозволу својих родитеља или татора; да су свршили најмање два разреда гимназије или реалке; да нису старији од 20 ни млађи од 17 година, и да се обвежу да ће по свршетку школе служити у сталном кадру најмање два пута толико времена, колико су провели у школи.

По свршетку ових школа питомци ступају у трупе сталног кадра као каплари или поднаредници, према показаном успеху. Они, који су изашли као каплари са добрим успехом, не полажу испит за поднаредника.

Године проведене у овим школама рачунају се у године службе.

Школе ове отварају се и затварају према потреби.

Број питомаца и ближе уређење ових школа одређује министар војни.

Члан 30.

У мобилном и ратном стању може Краљ подарити већи чин, без икаквог призрења наведено време и испите.

Но они официри, који су у мобилном или ратном стању добили чин потпоручник, за који се испит полаже, а они га нису положили, дужни су да положи испит за овај чин у току две године, од дана када су га добили. Ко овај испит не положи, стављаће се у покој; но ако не би имао 10 година службе, добијаће на име издржања 30% од своје систематичне плате.

Од полагања овог испита изузимају се само они официри, који су у рату добили чин потпоручника за какво одлично ратно дело, које је наредбом војсци обзнањено.

Члан 31.

Унапређење официра, бива по родовима оружја и струкама, до закључто чина пуковника. Ово унапређење бива, тек, пошто официри испуне услове у члану 27. а са обзиром на старешинство, бољу спрем, способности и ревност у вршењу службе.

Ово унапређење бива по избору који ће вршити нарочита комисија. Чланови су те комисије:

1. Командант Активне војске.
2. Начелник штаба команде активне војске.
3. Сви команданти дивизијских областги
4. Управник војне Академије.
5. Комадант коњице и инжињерије.
6. Начелник опште-војног одељења војног министарства.
7. Управник војно текничких завода.

Ова комисија утврђује листу за унапређење сваке године.

Чинове ђенералске даје Краљ ио своме нахођењу.

Осим стручне ранглисте водиће се и општа ранглиста, те да се зна и општи ранг официра и војног чиновника.

Члан 32.

Унапређење подофицира бива по избору после испуњених услова у члану 27., а са обзиром на бољу спрем, способност и ревност у вршењу службе.

Члан 33.

Официри удаљени од службе кад се врате у дејство, губе од ранга за онолико времена, колико су провели удаљени од службе.

Члан 34.

Официри употребљени као министри других струка и Краљеви посланици код страних дворова, задржавају свој чин и ранг у војсци.

Члан 35.

Официр у покоју, може се вратити у дејствителну службу, кад потреба захте, и то, са чином са којим је иступио, а и ранг може му се дати онај са којим је иступио, што ће се Краљевим указом одредити.

Официр у оставци може се тако исто вратити у дејствителну службу са чином са којим је иступио, но за ранг одбија му се оно време, које је провео у оставци.

Ако је официр у оставци или у покоју имао какви већи чин у резерви, онда му се при преводу у дејствителну службу даје чин, који је у резерви имао и ранг, кад је у тај чин произведен. Но ако је официр при пенсионовању добио само титулу почасног већег следећег чина, онда при преводу у дејствителну службу производи се у тај чин, а ранг добија од дана производства у дејствителни чин.

Резервни официр пак, који жели да ступи у дејствителну службу, мора да положи испит прописани за одговарајући дејствителни чин, ако исти пре полагао није.

Члан 36.

Кад влада по потреби и нахођења своје пошље ког официра или подофицира у страну државу ради војног изобраења или ради практичког вежбања у вештини којој војничкој то ће такав, за време на страни проведено, задржати своја права на производство, као и остали, који нису на страни, а под условом чл. 27.

Члан 37.

Звања у војсци у опште утврђују се Краљевском уредбом, којом ће се одредити и како ће се на та постављати. Но команду у војсци нико не може добити, ако добро и са способношћу није командовао непосредно нижом командом бар једну годину дана. Војно-технички, санитарски, војно-судски и административни официри, не могу имати никакву команду у војсци ван своје струке.

Одељак III.

О стању официрском и подофицирском и о разним положајима официра и подофицира.

О чину официрском и подофицирском.

Члан 38.

Чинове официрске подарује Краљ сам или на предлог војног министра.

Официр губи чин:

1. Услед судске осуде, а за кривице, које по прописима војно-судског и казног законика повлаче губитак чина;
2. Услед каквог тежег иступа решењем војно-дисциплинског суда по уредби о војној дисциплини; и
3. Услед напуштања службе пре уважења оставке, поред казне прописане војно-судским закоником.

У свима овим случајима официр губи чин, а са тим и сва права чином скопчана; само у случајима под 2. и 3. задржава права, која имају чиновници, по закону о чиновницима грађанског реда (чл. 82).

Официр, који је на тај начин изгубио чин, подлежи обвези служења у резерви и народној војсци, према његовим годинама, без призрења на чин који је имао.

Но официр може дати и оставку на државну службу, ако је у опште обавезе своје испунио, и ова оставка може му се уважити Краљевим указом. У овом случају, официр задржава титулу чина, који има, са додатком “у оставци”, а губи сва остала права, која су са чином скопчана.

Официр у оставци може се поставити за резервног официра са чином који има, ако је још у годинама обвезе служења у војсци, и ако његово неупутно понашање није дало повода за оставку. Но и иначе, он се може употребити у редовној или народној војсци, према његовим годинама, само на положаје, који одговарају чину који има.

Официру се неће оставка уважити у време мобилизације и рата, као и онда, кад би то захтевали више службени обзири. Ко би, било у једном или у другом случају, службу напустио, сматраће се као бегунац.

Члан 39.

Чинове подофицирске дају команданти по пропису Краљеве уредбе. Подофицир губи чин услед судске осуде, сходно прописима војно-судског и казног законика, као и за кривице, према прописима дисциплинске уредбе.

О разним положајима официра.

Члан 40.

Официр може бити у положају:

1. Дејствителном (активном);
2. Не дејствителном (не активном);
3. Удаљеном од службе; и
4. У покоју.

1. Дејствителност је положај официра, који врши какву службу у војсци, или је према члану 34. употребљен на какву другу службу ван војске.

2. Не дејствителност је положај официра ван службе, због привремене телесне или душевне неспособности.

Официр се ставља у недејство Краљевим указом на предлог војног министра, кад због телесне или душевне неспособности службу не врши годину дана.

У недејству може официр остати најдуже једну годину, па и ако после тога рока не би оздравио и за службу се оспособио, ставља се у покој; но ако при пенсионовању не би имао десет година службе, добија на име издржања 30% од своје систематичне плате.

Официру у недејству одбијаће се од плате ако још нема 15 година службе 30%, а са сваком годином службе преко 15 година, умањиваче се одбијаће 1%.

3. Удаљење од службе је, кад се официр у име теже дисциплинске казне удали од службе.

Удаљење од службе може трајати најмање три месеца а највише једну годину.

Официр се удаљује од службе Краљевим указом на предлог војног министра а услед решења дисциплинског суда, према уредби о војној дисциплини.

Официр удаљен од службе ужива само 50% од своје систематичне плате.

Одредбе под 1. 2. и 3. вреде и за војно-административне чиновнике.

4. Покој је стање официра, који је враћен у грађански живот са припадајућом му пенсиом.

Официр се ставља у покој, Краљевим указом на предлог војног министра, а по саслушању министарског савета.

Официр који се ставља у покој пре завршетка 60 година старости, преводи се уједно у резерву са чином што га има. ако за то подноси, и ако његово неупутно понашање није дало повода за покој, или са чином већим, ако је на задовољство прослужио прописно време у чину који има, и ако се за тај виши чин не полаже испит.

По навршетку пак 60 година старости, он се, ако жели, разрешава дужности резервног официра.

При стављању пак официра у покој без превода у резерву, Краљ му може дати титулу почасног вишег чина, но то бива без сваког утицаја на пензију, а може му се дати и право ношења униформе чина, са којим се ставља у покој.

Ако је официр, који се ставља у покој, са правом ношења униформе, био почасни ађутант Његовог Величанства, остаје и даље почасни ађутант.

Официр у покоју, за кривице учињене као официр у униформи, подлежи под војне власти и судове према одредбама војно-судског законика и уредбе о војној дисциплини.

Официр, који је испунио услове о пензионовању, на захтев, ставља се у покој, а ако кредита нема, онда на рачун његове плате.

Официр задобија право, да се стави у стање покоја по навршетку 40 година службе, рачунајући свима у то и ратне године, или по навршетку 60 година старости. Но и пре тога ставља се у стање покоја, ако је телесно или душевно достао неспособан за службу, што се има лекарски испитати и потврдити, као и ако у опште не подноси више за активну службу, према оценама за последње три године, или би сам молио, па би му се молба могла уважити.

Официри у покоју, који нису резервни официри, могу се у ратно доба употребити на војне службе за које подносе, у месту становања, но тада за то време, уживају плату по чину кога имају, са свима официрским припадностима.

Одељак IV. *О пензији официра.*

Члан 41.

Право на пензију задобија официр, кад наврши 10 година дејствителне војничке службе, а у године службе рачунају се указне и неуказне године, пошто се од неуказних година службе одбију две године као рок службе што га је дужан сваки да одслужи.

Оним официрима који су били контрактуални, рачуна се у ове године службе и оно време, које су провели као контрактуални.

При одређивању пензије не рачуна се оно време, које је официр провео удаљеи од службе.

Ратне године рачунају се дејствителним и резервним официрима који су ратовали свака у две године службе, без обзира на трајање рата у тој години, па било да су ратовали као официри, подофицири или редови, но не рачунају се двојно за пронавођење у виши чин.

Официром стечена права не губе се при преводу у грађанску службу.

Ова стечена права имају и они, који су пре овога закона у такву службу преведени.

Члан 42.

Пензија се одређује по чину што га има официр кад се у покој ставља.

Кад се стави официр у стање покоја, он добија за првих десет година службе четрдесет процената своје систематичне плате, а са сваком даљом годином службе расте пензија за два процента тако, да онај, који наврши четрдесет година службе, или је још више служио, добија целу систематичну плату као пензију.

Члан 43.

Официр који је у дејствителности служио десет година као поручник или капетан I. класе, кад се ставља у покој добиће пензију непосредно вишег чина.

Члан 44.

Официри, који осакате у рату и на војној служби или за ову онеспособе са ванредног напрезања у њој, добијају пензију по пропису закона о инвалидима.

Одељак IV. *О пензији официра.*

Члан 41.

Право на пензију задобија официр, кад наврши 10 година дејствителне војничке службе, а у године службе рачунају се указне и неуказне године, пошто се од неуказних година службе одбију две године као рок службе што га је дужан еваки да одслужи.

Оним официрима који су били контрактуални, рачуна се у ове године службе и оно време, које су провели као контрактуални.

При одређивању пензије не рачуна се оно време, које је официр провео удаљеи од службе.

Ратне године рачунају се дејствителним и резервним официрима који су ратовали свака у две године службе, без обзира на трајање рата у тој години, па било да су ратовали као официри, подофицири или редови, но не рачунају се двојно за пронавођење у виши чин.

Официром стечена права не губе се при преводу у грађанску службу.

Ова стечена права имају и они, који су пре овога закона у такву службу преведени.

Члан 42.

Пензија се одређује по чину што га има официр кад се у покој ставља.

Кад се стави официр у стање покоја, он добија за првих десет година службе четрдесет процената своје систематичне плате, а са сваком даљом годином службе расте пензија за два процента тако, да онај, који наврши четрдесет година службе, или је још више служио, добија целу систематичну плату као пензију.

Члан 43.

Официр који је у дејствителности служио десет година као поручник или капетан I. класе, кад се ставља у покој добиће пензију непосредно вишег чина.

Члан 44.

Официри, који осакате у рату и на војној служби или за ову онеспособе са ванредног напрезања у њој, добијају пензију по пропису закона о инвалидима.

Одељак V.*О осигурању подофицира.***Члан 45.**

Дејствителним подофицирима, кад наврше 12 година непрекидне добре војничке службе, па ако желе да иступе из сталног кадра, даваће се, кад се пријаве, према њиховим способностима, звања:

1. При војној административној струци, за: магационаре, писаре и т. д.
2. При поштанској струци, за: постилионе и поштаре.
3. При телеграфској струци за: телеграфисте и њихове помоћнике.
4. При жељезници за: влаковође, магационаре, а и начелнике мањих станица.
5. При финансијској струци за порезнике, при царинарама за царинаре и магационаре.
6. При полицијској струци за писаре и т. д.

За све ове службе даваће им се прилика, док су још у војсци, да се предходно спреме, а за ту циљ биће са уживањем свију принадлежности придати дотичним струкама, надлештвима и заводима ради претходне спреме од 3 месеца до једне године.

Који подофицир до навршетка 14-то годишње непрекидне а добре војничке и подофицирске службе, не добије које од поменутих звања, задобија од тада право на потпору за себе лично по овом размеру:

Видети прилог: табела 6, стр: 133

А и породица, после смрти ових подофицира добијаће 1/2 - 2/3 ових сума, на име потпоре. У породицу подофицира рачунају се законита жена и деца. Трајање ове потпоре биће по члану 4. закона о потпори војних инвалида.

Право, на ову потпору, задобијају наредници, поднаредници и њихове породице из инвалидског фонда, по решењу инвалидског суда, а по закону о потпори војних инвалида.

Губитак ове потпоре бива по одредбама члана 5-ог и 13-ог закона о потпори војних инвалида.

Који пак подофицир до навршетка 14-то годишње добре војничке службе не добије које од поменутих звања, а зажели да изађе из војске добија од једном 1200 динара награде.

Члан 46.

Ове одредбе, о потпори наредника и поднаредника не вреде за музиканте.

Члан 47.

Но поднаредницима и наредницима, изузимајући музиканте без обзира на то јесу ли жењени или не, одбијаће се, а на име потпорног фонда за њихове породице, свакога месеца 3% од њихове плате, коју иримају. Ово одбијање почеће се са месецом августом ове године.

Ове и на овај начин одбивене суме, имају се предавати свакога месеца каси инвалидског фонда.

Но овај улог неће се враћати никома, па ни онима који, упо последњем ставу члана 45. закона о устројству војске, иступе или буду отпуштени из војске.

Члан 48.

Подофицири, који по навршетку 12 година непрекидне и добре војничке службе добију указну цивилну службу, не губе за пенсију она права, која су у војсци стекли.

Ова стечена права имају и они подофицири, који су пре овога закона овакву службу добили и још се налазе у служби.

Таквим подофицирима у године указне службе рачуна се и време у војсци проведено, пошто се од тога одбију две године као обавезни рок службе у кадру.

Члан 49.

Подофицири инвалиди добијају издржање по закону о инвалидима.

Одељак VI.*О плати и другим принадлежностима.***Члан 50.**

Плата се официра дели на систематичну плату по којој се опредељује пенсија, и на додатак који се даје на коња и на момка; плата подофицира дели се на систематичну плату и повишицу која се даје на рокове службе.

Члан 51.

Плата биће по овом обрасцу:

Видети прилог: табела 7, стр: 133

Официри свију родова оружја и струка, који служе на коњу имају додатак на сваког коња, кога стално држе, по 252 динара годишње; који пак официри и на колико коња права имају, прописано је законом о фуражи.

Осим тога сваки официр без разлике чина, рода и струке војске, има још по 243 динара на момка и по 27.25 кубних метара дрва на годину.

Новопроизведени заставници и потпоручници добијају на име спреме по 300 динара, а они, који по закону о фуражи држе коње, још и јахаћи прибор.

Новопроизведени резервни официри у чин потпоручника, добијају своју личну официрску ратну спремину из војних слагалишта бесплатно, а шта улази у ову спремину одредиће се Краљевом уредбом на предлог војног министра.

Сеоба, службено путовање и дневница официрима и заставницима, исплаћује се по овом обрасцу:

Видети прилог: табела 8, стр: 134

Подофицирима и војницима и неуказном војном особљу, дневницу, сеобу и остале принадлежности, одређује војни министар, правилима о новчаном снабдевању.

За обична, гарнизонска, трупна упражњења, радове и друге службе, које су близини гарнизона, до 15 км. и трају до 48 часа, не плаћа се ником ништа. Но за веће маневре, који дуже трају, плаћа се само дневница.

За време логоровања дужег од два дана, и ако је логор од дотичне касарне за стално становање удаљен више од три километра, плаћа се само трећина дневнице. Толико се плаћа и онда, кад се забрани излазак из касарне више од два дана; а официрима,

кој су употребљени на страже или посаде у утврђењима или су употребљени при изради ових, плаћа се две трћине дневнице.

Они, који врше на једној просторији проматрање, премеравање, крокирање и томе подобно, добијају само дневницу, и то виши официри 15, а нижи 10 динара; но за но за долазак на ту просторију и повратак са исте добијају дневницу а подвозни трошак по километру, према свом чину.

Приликом службеног путовања и сеобе, официри могу своје коње, које држе по закону о фуражи, транспортовати железницом бесплатно, но само за пут дужи од 40 км.

У осталом, за сеобу и службена путовања, која нису предвиђена овим законом, важи закон о дневници, подвозници и селидби државних чиновника и служитеља од 19. Фебруара 1892. год.,

Члан 52.

Подофицирима свију родова и струка војске, даваће се годишња повишица према поновљеним роковима и то, на дејствителни чин који имају, по овом обрасцу:

Видети прилог: табела 9, стр: 134

Досадашње повишице, наредника и поднаредника, остају на снази до нових повишица или до промене чина.

Одељак VII.

О ђенералштабној струци.

Члан 53.

Ђенералштабна струка има свог начелника и састоји се из чиновна од капетана до пуковника. Она се попуњава превођењем официра свију родова оружја, који испуне нарочито за то прописане услове, према Краљевској уредби, којом се регулишу и даље одредбе о тој струци.

Ђенералштабна струка дели се на:

- I. Главни ђенералштаб и
- II. Групни ђенералштаб.

Одељак VIII.

О војно-судској струци.

Члан 54.

На врху војно-судске струке стоји један војно судски пуковник или потпуковник, као начелник струке; он управља са судским одељењем министарства војног и орган је министру за све што се судства тиче.

Војно-судску струку образују војно-судски официри, који имају плату са осталим припадностима као и остали официри а у поступности могу ићи до чина пуковничког закључно.

Члан 55.

За војно-судске официре постављаће се само она лица која су свршила са добрим успехом правни факултет, и која су служила са добром оценом у судској струци

или као јавни правозаступници. Но за приправнике аудиторске могу се с чином потпоручника примити одлични правници и без овог последњег услова.

Одељак IX.

О војној санитарској струци.

Члан 56.

Војно санитарска струка дели се на три гране:
војно-лекарску
војно-апотекарову и
војно-марвено-лекарску.

На врху свеколике санитарске струке стоји један санитарски пуковник или потпуковник као начелник струке, он управља са санитарским одељењем министарства војног и орган је министру за ове што се санитета тиче.

Војно-лекарска грана.

Члан 57.

Војно-лекарска грана састоји се из санитарских официра, као војних лекара и војно-лекарских помоћника и болничара.

Санитарски официри иду по поступности до чина пуковничког закључно, а имају плату и припадности као и остали официри.

Члан 58.

Санитарски официр може постати само онај, који је доктор целокупног лекарства или доктор медицине и хирургије, и који по грађанско санитарском закону има право праксе у Србији; такав се може примити у службу почев с чином поручника. Но на случај потребе, могу се примити за санитарске потпоручнике и абсолвирани медцинари, али само као помоћници лекарски при сталним војним болницама.

Сада постојећи помоћници лекарски чина поручника, остају и даље у положају у коме су, докле га не промену.

Члан 59.

Осим српских грађана, могу се по потреби у војно-лекарску струку примати и страни поданици, под обичним условима за странце, према каквоћи, по члану 58., и то: као нижи војни лекари; но они неће имати и чинове војне, него ће се звати само "војни лекари". Војни лекари деле се у три класе, које одговарају чиновима: поручника, капетана II. и капетана I. класе, па ће спрам тих звања и плату са додацима примати.

Контрактуално војно лекарско особље не може управљати никаквим санитарским заводима, осим у случају преке потребе.

Члан 60.

Болничарски подофицири имају плату и повишицу на рокове службе као и они осталих родова војске, а редови само плату.

Члан 61.

Као санитарски заводи постоје: санитарска и аптекарска слагалишта, главна обласна и трупна, и војне болнице с осталим потребним санитарским установама,

које се у војном погледу одређују Краљевском уредбом о формацији војске а административна служба њихова законом о војној администрацији.

Војно-апотекарска грана.

Члан 62.

Војно-апотекарска грана састоји се из апотекара и виших апотекара.

Члан 63.

Војни апотекари чиновничког су реда и њих поставља Краљ указом на предлог министра војног.

Апотекари се деле на више и ниже. Виши апотекар одговара чину мајора, нижи апотекар I. и II. класе одговара чину капетана I. и II. класе, треће класе чину поручника, а четврте класе чину потпоручника.

Сви уживају плату одговарајућег чина.

Апотекар може постати само онај, који је магистар фармације, а виши апотекар поред тога још и доктор хемије.

Од овога изузимљу се они, које овај закон затече у служби као официре, почем они задржавају чин официра са платом и принадљеностима све до унапређења.

Члан 64.

Осим српских грађана примају се по потреби и страни поданици за војне апотекаре, под истим условима као и војни лекари према члану 59.

Односно унапређења у више класе важе и за све апотекаре услови постављени у члану 27., осим испита.

Сада постојећи апотекарски помоћници остају у положају у коме су, докле га не промену.

Марвено-лекарска струка.

Члан 65.

Војно марвено лекарска струка састоји се из марвених лекара, марвено-лекарских помоћника, поткивача и марвених болничара.

Марвени иекари деле се на: више марвене лекаре и марвене лекаре.

Виши марвени лекар одговара чину мајора.

Марвени лекари деле се на четири класе, од којих:

I. класа одговара чину капетана I. класе

II. » » » II. »

III. » » » поручника

IV. » » » потпоручника, па према тим чиновима имају и плате са свима додацима као и официри.

Помоћници марвено-лекарски по положају су млађи од потпоручника а старији од наредника и деле се на две класе, од којих I-ва има плате годишње 1522 динара, а II.-га 1272 динара, а рок служења у другој класи одређује се две године. Помоћници марвено-лекарски имају поред плате још и по 12 кубних метара дрва на годину.

Поткивачи имају чиновне подофицирске и према њима и плату, а и повишицу на рокове службе као и остали подофицири.

Члан 66.

Марвено-лекарски помоћник може постати само онај, који је са добрим успехом свршио нашу ветеринарску школу или такав завод на страни.

Марвени лекар може постати само онај, који је са добрим успехом свршио вишу ветеринарску школу и има за то уредна документа.

Односно унапређења у веће класе важе и за марвено лекарско особље услови постављени у члану 27. осим испита.

Члан 67.

Марвени лекари и марвено лекарски помоћници чиновничког су реда и њих поставља Краљ указом на предлог војног министра.

Члан 68.

За марвене лекаре могу се по потреби примити, ако имају постављених услова и страни поданици под уговором.

Члан 69.

Заводи марвено лекарски следећи су:

1. Марвене болнице
2. Ковачнице
3. Ветеринарска школа.

Марвене болнице деле се на :

а), сталне

б), привремене и

в), етапне.

Ковачнице се деле на:

а), сталне и

б), покретне ковачнице.

Ветеринарска школа.

Члан 70.

Ветеринарска школа служи за стручно образовање ветеринара. Курс траје две године, у ову школу примају се младићи од 16-те до навршене 20-те године који су учили најмање два разреда гимназије или реалке, са обвезом да по свршетку школе одслуже у сталном кадру још 4 године. Младићи морају бити способни за војску и имати дозволу од родитеља или татора за ступање у ову школу, по свршетку школе ступају у сталан кадар као подкивачи. Број питомца одређује се буџетом. Уређење ове школе прописује министар војни.

Одељак X

Војна административна струка.

Члан 71.

Војне административне струке је задатак, да врши свеколике администрацијске послове у војсци, за време мира и рата, а по закону о војној администрацији и наредбама, праправилима и прописима који отуда проистичу.

Члан 72.

Војна административна струка има чиновнике, службенике и раднике.

Чишовници ове струке деле се: на више и ниже административне чиновнике, које поставља Краљ указом на предлог војног министра.

Више афминистративне чиновнике распоређује, на звања, Краљ указом на предлог министра војног, а ниже административне чиновнике распоређује министар војни.

Службенике поставља војни министар, а раднике примају команданти, командири или управници.

Члан 73.

Виши административни чиновници су: виши интенданци, виши контролори и виши благајници. Они се деле на 3 класе, од којих има годишњу плату у динарима: III. класа 4.500, II. класа 5.500 и I. класа 6.500.

Нижи административни чиновници су:

1. Контролори, интенданци, управници радионица и слагалишта, и рачуноиспитачи. Они се деле на 3 класе од којих има годишњу плату у динарима: III. класа 3.000, II. класа 3.500, и I. класа 4.000.

2. Благајници и књиговође. Они се деле у две класе, од којих има годишњу плату у динарима: II. класа 2.500, и I. класа 3.000;

3. Магационари, надзорници радионица, подблагајници и архивари, који се деле на две класе, од којих има годишњу плату у динарима: II класа 2.000 и I. класа 2.500;

4. Писари, који се деле на 3 класе, од којих има годишњу плату у динарима: III класа 1.300, II класа 1.650 и I кл. 2.000.

Члан 74.

Управници фотолитографске радионице и штампарије, могу бити виши и нижи административни чиновници и унапређују се без полагања испита, а у роковима службења изложеним у чл. 75. овог закона, а са обзиром на бољу спрему, способност и ревност у вршењу службе.

Члан 75.

Унапређивање административних чиновника вршиће се овако:

1. За вишег административног чиновника може се унапредити онај, нижи официр или нижи административни чиновник, који положи прописан испит за вишег административног чиновника, а при том је добре способности, доброг владања и ревносан у вршењу службе. Услов је тај, да је прослужио, у непосредно нижем звању, односно чину, 4 године. Даље унапређење, виших административних чиновника, може бити тек онда, пошто прослуже у претходним звањима по 4 године.

2. Нижи војни административни чиновници, до годишње плате од 2.500 закључно динара, могу се унапређивати после прослужења од 3 године у претходним звањима. Услов је, за унапређење, још и тај, да је чиновник добре способности, доброг владања и ревносан у вршењу службе.

3. За унапређење, у звања са веколг платом од 2.500 динара годишње, дужни су војноадминистративни чиновници полагати прописан испит. Услов је за ово унапређење, да је чиновник добре способности, доброг владања и ревносан у вршењу службе;

4. Унапређивање чиновника, у звања од најниже до годишње плате 4.000 динара, поступно бива са роком од 3 године у сваком звању. Услов је и овде, за унапређење, добра способност, добро владање и ревност у вршењу службе.

Члан 76.

Плата, војних службеника, може бити највећа 1.200 динара годишње, а најмања 960 динара годишње.

Члан 77.

Са досадањим административним официрима поступаће се овако:

1. Они који су способни за војну административну струку превећиће се у ову Краљевим указом на предлог војног министра, ако на то иристану, а према члану 84.

2. Они, који не изјаве жељу за прелазак у војну административну струку, остају са чином који имају, а неће имати право на унапређење.

3. Онима, који изјаве жељу за превод у свој род војске или струке, може се одобрити овај превод, ако су способни и ревносни у вршењу службе.

Но они од ових, који су унапређени у војној административној струци дужни су да положе за свој род војске, или струку, прописан испит, ако такав нису полагали.

Члан 78.

Нико не може бити постављен, за војног административног чиновника, који није одслужио припадајући му рок у сталном кадру.

Члан 79.

Они војни административни чиновници, који имају чин резервних официра, дужни су носити униформу свога чина.

За остале војне административне чиновнике прописаће Краљ уредбом униформу.

Члан 80.

За спрему војних административних чиновника, установљаваће се административна школа ако потреба захте.

Члан 81.

Сви војни административни чиновници, службеници и радници, потпадају под одредбе члана 40. закона о устројству војске, војно-судског закона, уредбе о војној дисциплини као и дејствителни официри, подофицири и редови.

Члан 82.

Сви војни административни чиновници имају права, у поледу пензије, као и дејствителни официри, а према члану 41. члану 42. и члану 44. закона о устројству војске.

Члан 83.

Војни административни чиновници, имаће накнаду за сеобу, службено путовање и дневнице, по следећем обрасцу:

Видети прилог: табела 10, стр: 135*Прелазно наређење***Члан 84.**

Са досадањим административним официрима и чиновницима, извршиће се указом, по предлогу министра војног, превод односио изједначење или повишење плате. Досадање квалификације и рокови службења неће на ово утицати.

Ово ће се учиниши до краја ове године а до ових указа, имаће досадање плате, сви досадањи административни официри и чиновници.

Одељак XI.*Војно-техничка струка.***Члан 85.**

Војно-техничка струка састоји се из:

1. артиљеријско-техничке струке и
2. инжињерско-техничке струке.

Артиљеријско-техничка струка.

Заводи принадељећи струци артиљеријско техничкој, деле се на две самосталне понаособне управе. Једна се зове: управа војно техничких завода, а друга управа барутана.

Инжињерско-техничка струка.

Завод је овој струци принадељећи: инжињерски арсенал.

Ова струка нема својих техничких официра. Но она има: инжињерски арсенал слагалишта убојне инжињерске опреме, трупна и друга слагалишта по одредбама уредбе о формацији војске.

Члан 86.

Војно-техничка струка има: управнике радионица, књиговође, магационаре, надзорнике радионица, писаре и т. д. као и војно-административна струка, истог положаја и са истим платама.

Сем тога има ова струка: инжињере, механичаре и цртаче, плата којих одређује се буџетом.

Но мимо овог особља грађанског реда, артиљеријско-техничка струка састоји се из војно-техничких официра, с чиновима од потпоручника до закључно пуковника.

Одељак XII.*О војно телеграфској струци.***Члан 87.**

Војно-телеграфска струка састоји се из војно-телеграфских трупа и установа, са свима гранама војне телеграфије, као дела инжињерије, чије се уређење прописује Краљевском уредбом.

У случају веће потребе, особље за ту струку узима се из грађанских званичника тога реда и других обвезника позивних.

Материјал телеграфски држи се приправан у инжињерским слагалиштима.

Члан 88.

По потреби може министар војни наредити да они који су пописани у телеграфску струку, а нису јој довољно вични, уче телеграфски курс за време вежбања позива и иначе.

Одељак XIII.*О војно жељезничкој струци.***Члан 89.**

Војно-жељезничка струка састоји се из војно-жељезничких трупа и установа као дела инжињерије, којих се састав и уређење прописује Краљевском уредбом.

Војно-жељезничка струка попуњује се рекрутацијом као и остала војска, њој припадају и сви грађански званичници тога реда, који су према својим годинама старости обвезни на службу у војсци, кад потреба то захте.

Потребан материјал који припада спреми жељезничких одељења држи се приправан и у редовном стању у инжињерском арсеналу.

Члан 90.

По погреби може министар војни наредити да се људи сталног кадра жељезничке команде уче код постојећих жељезничких линија, практички жељезничкој служби, а може одређивати да се они који припадају позивима одређују на изменце на службу жељезничку на рачун прописног годишњег вежбања.

Одељак XIV.*О војно поштанској струци.***Члан 91.**

Војно поштанска струка састоји се из: војних поштара и постиљона. Они се узимљу од дотичних грађанских званичника и других позивних обвезника, који за то подносе.

Поштански материјал држи се приправан у инжињерским слагалиштима.

Број пошта који се има образовати за мобилну војску и њин састав одређује се формацијом војске.

Члан 92.

У редовном стању начелник инжињерско-техничког одељења војног министарства у исто је доба референт војног министра и по тој струци.

Члан 93.

По потреби службе може министар војни наредити да пописани за поштаре, а недовољно вични тој струци, уче поштанску службу за време вежбања позива и иначе.

Одељак XV.*О војно свештеничкој струци.***Члан 94.**

За цео сталан кадар постоје у редовном стању војне проте и свештеници.

За вршење свештеничких обреда у другим гарнизонима код сталног кадра одређиваће се местним свештеницима буџетом додаци, или ће им се обреди плаћати по такси.

Чин војног проте дели се на две класе од којих I. одговара чину мајора, а II. чину капетана I. класе и према томе имају и плату са осталим припадностима официрским.

Војни је прота чиновник и поставља се Краљевим указом на предлог војног министра.

За позиве уписују се свештеници по обвези према прописаном саставу и формацији појединих јединица.

Одељак XVI.*О војним музикама.***Члан 95.**

Војсци припадају и војне музике.

Број војних музика и музиканата одређује се формацијом војске и утврђује буџетом.

Музиканти могу бити: дејствителни и под уговором, под обичним условима за странце.

Музиканти имају чинове као и значари.

Сви дејствителни музиканти полажу заклетву, на војну службу; по навршетку 18 година старости.

Класе музичке дају се према успеху у музичкој науци и вештини, добром владању и пошто је дотични кандидат одслужио у једној класи најмање 15 месеци.

Чинови подофицирски дају се према владању и годинама службе, као и осталим подофицирима сталног кадра.

Музиканти млађи од 18 година не могу добити чин.

Класа музичких има 12., и то : 3. за вештаке, а 9. за обичне музиканте, а плату имају по овом обрасцу:

Видети прилог: табела 11, стр: 135

Музиканти немају додатак на рокове службе и при испису немају права награде као остали подофицири.

Свака војна музика има по једног капелника.

Капелник војне музике чиновник је војно грађанског реда, а поставља се Краљевим указом на предлог министра војног. Он може бити и контрактурални, под обичним условима за странце.

Капелници се деле на четири класе, које одговарају чиновима нижих официра, и имају годишње плате одговарајуће дотичним чиновима. Капелници I. и II. класе, који одговарају чиновима капетана I. и II. класе, могу бити само они, који су са добрим

успехом свршили конзерваторијум; а капелници III. и IV. класе, који одговарају чиновима поручника и потпоручника, могу бити и они, који су само квалификовани као добри музички наставници.

За унапређење у класе, постоје и за капелника исти услови, као и за официре у члану 27., осим испита.

Члан 96.

За изучавање музике постоје музичке школе при свакој музици.

У ове школе могу се примити младићи (питомци) од њихове 14. до навршене 18. године; но они обвезни су да служе, по преводу, у састав музике, још 5 година.

У године војничке службе рачуна се овим подофицирима време, од дана превода у састав музике.

За питомце у ове школе примају се само Срби, било урођени или природњени и који су српски грађани.

Питомци ових школа сматрају се као војници сталног кадра, и уживају плату као и остали војници, а полажу заклетву по навршетку 18. године.

Члан 97.

Поједини родови војске и струке у својим трупима, заводима и установама, имају и занатлије разних заната, по одредбама уредбе о формацији војске и других нарочитих прописа.

За изучавање појединих заната, заводите се и занатлијске школе, у које ће се примати младићи од 14-20 година старости, а с обвезом, да по свршетку школе проведу на служби при војсци, или војним заводима, двапут онолико времена, колико у школи, а у то време рачунаће им се и обвезни рок војне службе.

Школе ове отварају се и затварају по потреби.

Уређење и трајање ових школа прописује војни министар.

ДЕО ДРУГИ**О резерви редовне војске и о првом и другом позиву народне војске.****Одељак I.***О упису и испису.***Члан 98.**

Од уписа у резерву редовне војске и уписа у I. и II. позив народне војске, ослобођавају се са свим само калуђери и свештеници, у колико не би узети били за свештеничке дужности при војним командама.

Остали сви способни обвезници уписују се према својим годинама и способностима у резерву и позиве, без обзира на службу коју врше; а који ће се кад од чиновника и одправника јавних служби по потреби државне или опште службе ослободити од позива на службу у редовној војсци и I-ом и II-ом позиву народне војске, одредиће министар војни по представци надлежних министара.

За поједина ослобођавања од вежбања по приватним потребама, прописале се Краљевом уредбом.

На неборачка места у редовној и народној војсци, за која је нужна извесна стручна спрема, могу се постављати чиновници, пензионирани чиновници грађанског ре-

да, или они, који од државе уживају какво издржање, па ма они и прешли године старости за дотични позив, само ако су по својој стручности и телесној способности за то место подобни.

Члан 99.

Ко се на ма који начин склања од обавезе службења у војсци, и услед тога не буде уписан у резерву или народну војску, према годинама старости, казни се војним судом новчано од 500 до 1000 динара или затвором од три до шест месеци; саучесници му пак, ако су званични органи казне се по опредељењу члана 15.

Одељак II

Наоружање и спрема позива

Члан 100.

1. Оружје, оружни прибор и муниција, и сва остала ратна спрема, за који није овде ништа нарочито наређено, пада на терет државе.

2. Одело за резервисте редовне војске пада на терет државе. Одело за народну војску I. позива набавља држава, а наплаћује га од народа прцрезом сразмерно порези. Одело за народну војску II. позива пада на терет самих обвезника; но ово одело мора бити по пропису, а за сиромашне обвезнике набављају општине из које су, о општинском трошку.

3. Обућа за све обвезнике пада на терет државе; но обвезници дужни су доћи увек на службу у прописној и доброј својој обући, а ко такову обућу није у стању набавити, набавиће му општина из које је, о општинском трошку.

4. Преобука и ситнице, које спадају у личну спрему, падају на терет самих обвезника.

5. Коњаници редовне и народне војске морају у свако доба, док им обавеза траје, имати своје јахаће коње са целим јахаћим и коњским прибором. Ко од коњаника не би набавио коња са прибором за три месеца од дана уписа, томе ће набавити војна власт, а он ће дужан бити исплатити држави дату суму у току једне године; ако пак то не учини, наплатиће се од њега дата сума егзекутивним путем, које извршење наређује војна власт, и ово се одма извршује.

Но ако се коњанику, за време његовог службења у редовној војсци, имовно стање тако погорша, да му је немогуће коња држати, онда ће се коњ за њега пописати од имућнијег, по тачци 7.

6. За редовну војску: кола за комору са заирежним прибором, товарни прибор за иста и јахаћи прибор за сиромашне обвезнике, који нису коњаници набавиће се прирезом од народа и држати у слагалиштима војним увек спремно за употребу.

7. Стројне коње за поуну артиљерије редовне војске, као и јахаће коње за сиромашне обвезнике редовне војске дају окружне вароши, општине града Београда и Ниша и административни срезови тако, да на сваких 3.000 дин. непосредне порезе годишње коју плаћају, дају по једнога јахаћег, товарног или теглећег коња, у колико је какви од тих коња потребан. Но ако која окружна варош, општина града Београда и Ниша или који срез, не би имао толико коња у природи, онда ће недостатак коња дати у новцу, рачунајући за сваког коња по шест стотина динара.

Коњи који се на овај начин дају у природи, мора, да су по пропису, које одређује војни министар; њих ће оцењивати нарочите војне комисије и оне ће примати само

оне коње, који одговарају пропису. Новац за коње, који се не могу дати у природи, предаваће се војним властима и хранити у војним касама, или ће се давати на приплод, по наређењу војног министра, а употребиће се искључиво за куповину коња кад затреба, и у том случају у колико се употреби за куповину коња, па ови угину или онеспособе, у толико ће се надокнадити од дотичних вароши, општина и срезова.

Потребан новац за коње, који се не могу дати у природи, разрезају окружне вароши, општине града Београда и Ниша и срезови на све њихове пореске главе, које плаћају годишње непосредне порезе 30 динара па на више, као и на новчане заводе, заводе, акционарска предузећа, црквена и манастирска имања. Разрез је овај сразмеран по имућности према непосредној порези. Од овог давања изузимају се активни и резервни официри.

У број коња који се дају у природи, не могу се узети они, које држе за своју службену употребу у војсци дејствителни и резервни официри и друге старешине редовне и народне војске, као и коњаници резервисти и народне војске, и они обвезници, који су одређени да дају коње за комору редовне и народне војске.

Од новца покупљеног за коње, који се не могу дати у природи, може војни министар купити, кад год нађе за потребно, најнужнији број коња, и ове давати приватнима на употребу и издржавање, или их давати кадровским командама.

Коњи који се дају у природи, прегледаће се два пут годишње од стране војних власти, па ако се нађе да је који коњ постао неспособан или угинуо, онда ће дотични, чији је, набавити другога коња, у што краћем року, или дати одређену суму за набавку истог.

Коње, које дају у природи окружне вароши, општине града Београда и Ниша и срезови, дужни су издржавати их тако, да су увек способни за службу у војсци; они их могу давати и приватнима на издржавање и употребу, а по условима које буде прописао војни министар.

Но ако се који коњ на тај начин не могне држати, или ако војне власти виде, да се не негују добро, онда такве коње могу војне власти одузети, па или их издржавати у војним командама, или их давати на употребу приватнима. У првом случају наплаћиваће се издржавање коња од среза, вароши или града, чији је, а у другом, приватни коме је дат коњ сносиће терет издржавања. За коња датог војним командама, рачунаће се рок службе до навршене му 12-те године старости; а после тог времена набавиће се други на исти начин.

Приватни, који су примили на употребу и издржавање ког коња, и очували га 8 година, прелази исти у њихову својину, а тако исто и ждребе, које је добивено од таквог грла, ако су га одгајили до навршене му 3-ће године.

Ове одредбе имају се извршити у току 1896 годне; но ако би наступила потреба, да се коњи и пре овога рока морају набавити, овлашћује се војни министар, да за ту цел изврши потребан зајам.

8. Стоку коње и волове за комору редовне војске, дају имућнија лица у годинама за редовну војску, и то првенствено она, која такву стоку држе за своју приватну потребу. Но ако се на тај начин не би могла стока за комору редовне војске пописати само од речених лица, онда се стока ова може пописати и од лица у годинама за народну војску.

За ову стоку узима се коморција онај чија је; но ако сопственик не би могао бити коморција редовне војске, било с тога, што је на другу службу употребљен, било с

тога, што је неспособан за војску, или припада народној војсци и неће у редовној да служи, онда се за ову стоку одређује други коморција из редовне војске. И од овог давања изузимају се активни и резервни официри.

9. Комору за народну војску и јахаће коње са прибором за сиромашне обвезнике, дају имућни обвезници народне војске дотичног позива, првенствено они који стоку и кола држе за своју приватну употребу. И од овога се изузимају активни и резервни официри.

Разрез стоке и коморе по тачци 8. п 9. чине војне власти на општине, а општински одбори, уз суделовање војних власти одређују лица у општини која стоку и комору дају. Ово одређивање вршиће се један пут у години преко зиме. Одређена лица дужна су прописну стоку и комору држати на лицу и спремну, да је војна власт може употребити у свако време. Ко изјави, да ову стоку или комору не жели држати на лицу и по пропису, или је не хтедне набавити у току три месеца од дана уписа, дужан ће бити платити ову дажбину у новцу по цени, коју одређује војни министар, а ако не хте то сам учинити, наплата ће се извршити езекутивним путем, које наређује војна власт и ово се одма извршује.

Новац на овај начин покупљен, храниће се у војним касама, или ће се давати на приплод новчаним заводима, што ће наређивати војни министар, а употребиће се за набавку стоке и коморе, кад затреба. Кад тако набављена стока угине, или постане неспособна, дотични обвезници уложиће опет на њих припадајући део.

10. Стоку (коње и волове), са запрежним прибором за комору редовне војске, као и комору, запрегу за артилерију и јахаће коње с прибором, за сиромашне обвезнике у народној војсци, дају, осим оних споменутих у тачци 8 и 9, још и ови:

а. Лица, преко 45 година старости, с обзиром на лично служење или војне дажбине њихових задругара;

б. Лица, која су због неспособности ослобођена личне службе, било у редовној или у народној војсци, с обзиром на лично служење или војне дажбине њихових задругара;

в. Масална, црквена, манастирска, као и сва друга, имања чији притежаоци, не служе у војсци а, подлеже плаћању порезе.

г. Новчани заводи, акционарска предузећа, као и сва дружинска имања, која подлеже плаћању порезе.

У колико сви ови, под а б, в. и г не буду одређену стоку и комору имали, ова ће се разрезивати, по опредељеној стопи непосредне порезе, и вредност њена наплатити према тачци 9. овог члана.

Подробније о свему овоме прописује војни министар.

Одељак III О старешинама.

Члан 101.

За резерву редовне војске постоје осим редовних официра и резервни официри и подофицири. Официрска старешинска места у I. позиву народне војске: за пуковске више команде и њихове штабове, заузимају редовни официри, а официрска старешинска места за батаљоне, ескадроне, поједине специјалне засебне команде и делове санитета, пијонера и т. д., заузимају како официри редовни, тако и резервни официри и старешине народне војске, с потребним бројем подофицира сталног

кадра, према пропису формације. Виша командантска места у II. позиву народне војске, заузимају по правилу редовни официри. Остала места старешинска, у недостатку резервних официра и подофицира, заузимају изабране старешине из средине самих команда.

Чиновни резервних официра иду по поступности као и у сталном кадру и под истим условима, но само до чина капетана I. класе закључно, изузимајући редовне више официре, који би се у редовним приликама, предвиђеним овим законом, поставили за резервне више официре, као и оне, које овај закон затече у чину вишег резервног официра.

Чиновни подофицирски иду ио поступности и са роком као и у сталном кадру.

Чин резервног Официра даје Краљ, на предлог војног министра; а чиновне подофицирске команди, према Краљевој уредби.

Резервни официри који су државни чиновници, служе, без обзира на године старости, у оном позиву, где се одреде, а остали служе у позивима по годинама старости, али се могу употребити на служби и у претходним позивима, ако на то пристану у миру, а у рату ако то потреба захте.

Члан 102.

Да ко постане резервни потпоручник, мора да положи испит нарочито за тај чин прописан; да је одслужио у сталном кадру прописани рок службе; да је у чину наредника провео најмање једну годину дана, и да је доброг владања, доликујућег занимања и ревностан у служби.

Члан 103.

Резервни официри кад су на вежбању и на служби у опште, имају за то време систематичну плату као и дејствителни официри, ако нису чиновници. Чиновници са мањом годишњом платом него што има дејствителни официр истога чина, добијају за време вежбања додаток својој плати до систематичне плате чина који имају.

Сем тога, резервни официри, који на служби морају имати коње, добијају за време службе фураж и додаток на ове, као и дејствителни официри. Тако исто резервни официри добијају као и дејствителни, дневницу и подвозину кад су у саставу своје команде, као и подвоз у натури за долазак у команду, ако тих подвоза држава има.

Члан 104.

Резервни официри имају засебну стручну ранглисту.

Они су у заједничким односима са редовним официрима истих чиновна увек рангом млађи од ових, но они који су од активних официра прешли у резерву, задржавају свој ранг, што су га имали у активи.

Члан 105.

Резервни официри губе чин на исти чин као и дејствителни официри.

Резервни официри, који су изгубили чин, подлеже служењу у резерви и народној војсци, према њиховим годинама, без призрења на чин који су имали.

Но резервни официри могу се Краљевим указом и разрешиги службе резервних официра, ако су телесно или душевно постали неспособни, као ако и иначе, по своме положају у грађанству, не поднесе више за службу официра; у овом случају остају

они резервни официри “ван службе”, али не могу носити официрску униформу; а који би још били способни за какву службу, могу се употребити за административне положаје у резерви и народној војсци, који одговарају њиховом чину и њиховим годинама.

Члан 106.

Докле се старешинска места не попуне резервним официрима, она ће се попуњавати старешинама из средине саме команде, а првенствено из лица:

1, која су служила у редовној војсци, одиосно у I. позиву народне војске, као подофицири;

2, која су бар за први позив народне војске свршила течај подофицирске школе у народној војсци са успехом.

У недостатку наведених узимаће се иначе интелегентна и способна лица, која су служила у сталном кадру.

Осим горњега при избору за ова војна старешинска места, треба имати у виду што већу интелегентност и употребљивост, владање и достојно занимање, што ће министар војни нарочигим правилима прописати.

Члан 107.

Звања у народној војсци јесу ова: десетар, двајесник, народник, водник, ађутант, четовођа и командир (батаљонски, ескадронски и батеријски).

Члан 108.

Воднике и ађутанте у народној војсци постављају и разрешавају команданти дивизија; четовође поставља и разрешава министар војни, на предлог команданата дивизија, а командире поставља Краљ на предлог војног министра.

Члан 109.

За спрему резервних подофицира и официра и старешина народне војске, постоје курсови, чије трајање одређује Краљ на предлог војног министра.

Члан 110.

На подофицирска места у народној војсци долазе лица:

1, која су била подофицири у редовној војсци, односно ранијем позиву народне војске;

2, која су свршила подофицирску школу за народну војску;

3, У недостатку предњих и друга способна лица, која су служила у ст. кадру.

Лица подофицирског реда постављају и разрешавају у народној војсци команданти пуковских округа и надлежни трупни команданти.

Члан 111.

На знања административна, која су по закону о војној администрацији рачуно-полагачког реда, употребљени обвезници одговарају положајима војно-административних чиновника, односно административних официра.

Члан 112.

Земљишта: за логоре, стрелишта и вежбања, као и потребне зграде за смештај људи, стоке, возова, школа, штабова, слагалишта и других установа према формацији, добављаће се о народном трошку за војску у опште.

Овом давању подлеже све пореске главе, црквена и манастирска имања, акционарска предузећа и новчани заводи. Оно је сразмерно по имућности према порезу, но не сме да буде на једну годину веће од 6% непосредне годшње порезе. - Разрез за ову целу наређује војни министар, по одобрењу Државног Савета.

„Но добровољни прирез, за ове грађевине у опште: округа, срезова или општина, одобраваће се решењима Савета Министарског, а пеће подлежати разматрању Државног Савета. Прикупљање ових одобрених приреза, наређује министар војни.

Војне грађевине из приреза 6% могу се подизати или лицитацијом јавном или кратком или писменом (оферталном) или путем погодбе, или у режији, како то буде нашао министар војни да је боље и по војне итиересе корисније. Правила, за подизање и оправке војних грађевина у опште, происаће се Краљевом уредбом.

Планови, војних грађевина не морају се подносити грађевинском савету на разматрање и одобрење. У место тога министар ће војни образовати стручну војну комисију, која ће планове и предрачунае прегледати.

Министар војни може ступати у погодбе са новчаним и другим подобним заводима у земљи и на страни, као и са појединим домаћим или страним капиталистима, и по претходном одобрењу Министарског Савета њима уступати грађење ових грађевина, гарантујући им исплату уговорених сума приходима, који ће се за овај циљ добијати од законом одређеног приреза 6%.

Одељак IV.

О вежбању и служби позива.

Члан 113.

Стални кадар вежба се према својим прописима.

Резервисте спајају се по ради вежбања са сталним кадром у нарочите јединице по формацији, и тако се вежбају сваке године до 30 дана. Но све резервисте не морају се сваке године вежбати, нарочито они који су те године одслужили у сталном кадру потпун рок. Даље, на вежбање се не позивљу ђаци, ако им у то време не пада школски одмор.

Резервисти, ако су на четним или батаљонским збориштима, хране се као обавезници I. позива народне војске; а на већим скуповима о државном трошку, као и војници сталног кадра, за шта ће се сваке године потребна цифра ванредним буџетом одређивати.

Вежбања првог позива народне војске трају годишње најдуже 30 дана.

Обвезници I. позива народне војске за време ових скупова хране се :

а. Кад су на четним скуповима, онда од својих кућа. Сиромашне храни општина, а храна се доноси комором.

б. Кад су на батаљоним или већим збориштима, онда се хране заједнички, и храну добијају од војних власти, а трошак око такве исхране пада на терет дотичних општина, које то наплаћују прирезом по имућству од својих грађана, сразмерно плаћајућем порезу.

Колико ће на коју општину на име ове исхране пасти, зависиће од броја војника њихових. Разрез на општине чине пуковске окружне команде, оне састављају и рачуне о утрошку и шаљу их среским начелницима ради наплате од општина.

Вежбање II. позива народне војске траје најдуже 15 дана преко године.

Исхрана II. позива народне војске, за време скупова, бива о трошку обвезника, осим сиромаша, о којима се дотичне општине старају. Донос хране бива комором.

Казнена одељења вежбају се на начин као што то министар војни пропише, а у року својих позива.

Ко од обвезника не дође на време или никако на вежбање, па свој изостанак не оправда, казниће се за непослушност, или вежбом два пута онолико дана колико је изостао. За време вежбе ради казне, ови обвезници издржавају се о свом трошку.

Члан 114.

Војска се сазива на вежбања сваке године.

Кад ће и колико вежбање трајати, као и који ће се делови вежбати, наређује Краљ указом, а на предлог војног министра.

Мања почесна вежбања, скупове и службе, може наређивати како војни министар, тако и команданти дивизијских области.

Кад потреба захте, обвезници свију позива могу се позвати на службу и задржати докле потреба траје, и за то време хране се о трошку државном.

Одељак V.

О сазивању позива на вежбање и службу.

Члан 115.

Резервисте и војнике I. и II. позива народне војске позива на скупове, или у опште на какву војну службу, војна власт, или непосредно, или преко управних власти.

Сви су војници дужни одазвати се овом позиву и отићи на одређено место. Они од дана позива до дана распуста, па и за 48 часа после распуста, подлеже под војну дисциплину и војно судство.

Кад се војници позивају преко управних власти, ове су дужне извршити добивена наређења, но ако у томе покажу нехат и не изврше добивена наређења, одговорне су војним властима, а за кривице овог рода могу се казнити одговорна лица, до ранга среских начелника закључно, од стране команданата дизизијских области, дисциплински: чиновници новчано до једномесечне плате, а остали који нису државни чиновници, новчано од 100 - 300 динара, или затвором до 30 дана, и ова се казна одмах извршује. Новчана казна иде у приход оружног фонда.

Војници редовне и народне војске, који, живе стално ван отаџбине, дужни су јављати министру војном, или непосредно или преко наших посланстава или консулата, сваке године у јануару месецу, где живе, а и преко године увек, кад промену место сталног становања. Они се неће позивати, у мирном времену, на вежбања и скупове, али при огласу мобилизације и рата, морају доћи у своје команде, а ко то не учини, сматраће се као војни бегунац.

Да би општинске власти знале, где су обвезници њихове општине, у времену кад се на скупове позивају, дужан је сваки обвезник јавити својој општинској власти, кад из свог места одлази, куда иде, и то тада, када се наредбом војне власти објави, да предстоји скуп његове команде. Но и иначе, сваки обвезник редовне војске, дужан је увек јавити својој општинској власти, кад одлази у други пуковски округ на дуже време од једног месеца, куда иде, а народни војници морају то чинити кад одлазе ван отаџбине. Ако би пак обвезници, за време њиховог одсуства, променули место свог борављења, дужни су и то јавити својој општини или непосредно или преко општинске власти где су.

Кад предстоје већа војна вежбања, или мобилизација, војне власти могу, сваком обвезнику, забранити удаљавање из места свог сталног становања.

Одељак VI.

Опита расположења.

Члан 116.

Војници, при ступању у војску, полагају заклетву на верност Краљу и отаџбини.

Члан 117.

Заклетва војничка прописује се следећа:

“Ја (име и презиме), заклињем се Богом свемогућим, да ћу Краљ Србије **Александру Првом**, свагда, и у сваком случају, бити веран и послушан; да ћу заповести свију претпостављених ми старешина слушати и верно испуњавати; да ћу отаџбину јуначки бранити да нашу заставу нигда нећу оставити.

Тако ми Бог помогао.”

Члан 118.

Једном положена заклетва важи кроза све позиве, сем што новопроизведени официри подносе још и писмену заклетву.

Члан 119.

Официри и марвени лекари, који су, по досадањем закону, уживали додатак на род оружја или струку, уживаће га, докле су у садашњем чину, односно звању, у оноликој, мери, у колико мање по овоме закону добијају додатке на коње (чл. 44. закона од 1886. године) ако је та разлика већа од 10 динара. Ко се пак од тих не користи додатком на коње, у мери која му следује, губи, за толико права на пређашњи додатак на род оружја и струку.

Прелазно наређење.

Члан 120.

Повишице, наредничких плата, важе од 1. јануара 1899. године.

Члан 121.

Закон овај ступа у живот од дана кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима нашим министрима да овај закон обнародују и да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покорвају.

14 јула 1898 год.

у Нишу.

АЛЕКСАНДАР с. р.

*Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде*

К. Н. Христић с. р.

*Председник
Министарског Савета,
министар иностраних дела,
Др. Владан Ђорђевић с. р.*

*Министар финансија,
Стев. Д. Поповић с. р.*

Министар
народне привреде,
С. М. Лозанић с. р.

*Министар
просвете и црквених послова,
Андра Ђорђевић с. р.*

*Министар унутрашњих дела,
Јевр. А. Андоновић с. р.*

Министар правде,
К. Н. Христић с. р.

Министар грађевина,
ђенерал,
Јов. Атанацковић с. р.

Министар војни,
почасни ађутант Њ. В. Краља,
ђенераштабни пуковник,
Драг. Вучковић с. р.

Прилог, следећа страна горе: Табела 6

Прилог, следећа страна доле: Табела 7

Прилог, страна 134 горе: Табела 8

Прилог, страна 134 доле: Табела 9

Прилог, страна 135 горе: Табела 10

Прилог, страна 135 доле: Табела 11

НАПОМЕНА: измене и допуне чланова закона штампани су *курзивом*.

ПО НАВРШЕТКУ	НАРЕДНИКА	ПОДНАРЕДНИКА
	ДОБИЈА ПОТПОРЕ У ДИН.:	
14 година	537·5	360
16 „	602·—	—
18 „	629·—	369
20 „	662·—	379
22 „	680·—	—
24 „	717·5	388
26 „	750·—	—
28 „	780·—	397
30 „	810·—	406

6

ТЕК. БРОЈ	Ч И Н О В И	ГОДИШЊА СИСТЕМАТИЧНА ПЛАТА ЗА СВЕ РОДОВЕ ВОЈСКЕ И СТРУКЕ
		ДИНАРА
1	ђенерал	10.104
2	пуковник	7.200
3	потпуковник.	5.500
4	мајор	4.500
5	капетан I. класе	3.150
6	капетан II. класе	2.600
7	поручник	2.200
8	потпоручник	1.800
9	заставник	1.500
10	наредник	600
11	поднаредник.	216
12	каплар.	90
13	редов	36

7

ПО ЧИНОВИМА	СЕОБА		СЛУЖБЕНО ПУТОВАЊЕ	
	ЗА ПРЕНОС СТВАРИ НА 1 КМ	СУВИМ НА 1 КИЛОМЕТАР	ЖЕЛЕЗНИЦОМ ИЛИ ВОДОМ НА 1 КМ.	ДНЕВНИЦА ПРИ СЕОБИ ИЛИ ПУТОВАЊУ
	ДИНАРА			
Ђенералу.	1·30	1·30	1·30	1·30
Пуковнику	1·20	1·20	1·20	1·20
Потпуковнику и мајору	1·10	1·10	1·10	1·10
Капетану I. и II. класе	1·00	1·00	1·00	1·00
Поручнику Потпоручнику и заставнику	0·80	0·80	0·80	0·80

8

НАИМЕНОВАЊЕ	КАПЛАРИМА	ПОДНА-РЕДНИЦИМА	НАРЕДНИЦИМА
	ГОДИШЊЕ У ДИНАРИМА		
На II року	42	130	150
„ III „		150	170
„ IV „		170	190
„ V „		190	210

9

ПО ЧИНОВИМА	СЕОБА	СЛУЖБЕНО ПУТОВАЊЕ		ДНЕВНИЦА ПРИ СЕОБИ ИЛИ ПУТОВАЊУ
	ЗА ПРЕНОС СТВАРИ НА 1 КМ	СУВИМ НА 1 КИЛОМЕТАР	ЖЕЛЕЗНИЦОМ ИЛИ ВОДОМ НА 1 КИЛОМЕТАР	
<i>Виши административ. чиновници, војни про-тојереји и редовни (цивилни) професори војне академије</i>	1·10	0·75	0·15	8
<i>Контролори, интендан-ти I, II и III кл., управ-ници радионица и слага-лишта I, II и III кл., ра-чуноистачи I, II и III кл., благајници I и књи-говође I кл., наставни-чко и техничко особље .</i>	1·00	0·60	0·12	7
<i>Нижи административ. чиновници до 2.000 дин. годишње плате</i>	0·80	0·50	0·12	6
<i>Остали нижи админи-стративни чиновници, са нижом платом од 2.000 дин. годишње . .</i>	0·70	0·40	0·11	6

10

К Л А С Е	ДИНАРА	
	ГОДИШЊЕ	
Вештачке	I	1.200
	II	1.080
	III	960
Обичне	I	864
	II	756
	III	648
	IV	540
	V	432
	VI	324
	VII	216
	VIII	108
	IX	84

11